

Άρθρο 12α

Επίσημος Έλεγχος Τροφίμων.⁽¹⁾

1. α) «Επίσημος έλεγχος τροφίμων» καλούμενος στο εξής «έλεγχος», νοείται ο έλεγχος που διενεργούν οι αρμόδιες αρχές προκειμένου να εξακριβωθεί κατά πόσον
  - τα τρόφιμα,
  - τα πρόσθετα τροφίμων, οι βιταμίνες, τα ανόργανα άλατα, τα ιχνοστοιχεία και τα άλλα πρόσθετα που προορίζονται να πωληθούν ως έχουν,
  - τα υλικά και αντικείμενα που προορίζονται να έλθουν σ' επαφή με τρόφιμα, πληρούν τις διατάξεις που αποσκοπούν στην πρόληψη των κινδύνων για τη δημόσια υγεία, στην εξασφάλιση της θεμιτής φύσης των εμπορικών συναλλαγών ή στην προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών, καθώς και τις διατάξεις που έχουν ως αντικείμενο την ενημέρωσή τους.

β) Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των διατάξεων που θεσπίζονται στα πλαίσια ειδικότερων κοινοτικών ρυθμίσεων.

γ) Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στους μετρολογικούς ελέγχους.
2. α) Τα προϊόντα που προορίζονται ν' αποσταλούν σε άλλα Κράτη-Μέλη ελέγχονται με την ίδια επιμέλεια όπως και εκείνα που διατίθενται στο εμπόριο στο ελληνικό έδαφος.
- β) Από τον έλεγχο δεν εξαιρούνται προϊόντα που προορίζονται για εξαγωγή εκτός της Κοινότητας.
3. α) Ο έλεγχος διενεργείται:
  - σε τακτικά διαστήματα και
  - σε περιπτώσεις που υπάρχουν υπόνοιες ότι τα προϊόντα δεν πληρούν τις ισχύουσες διατάξεις.

β) Ο έλεγχος διενεργείται τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας σε σχέση με τον επιδιωκόμενο στόχο.

γ) Ο έλεγχος εκτείνεται σε όλα τα στάδια της παραγωγής, της παρασκευής, της εισαγωγής στη χώρα μας από τρίτες χώρες, της επεξεργασίας, της αποθήκευσης, της μεταφοράς, της διανομής και της εμπορίας.

δ) Ο έλεγχος διενεργείται κατά κανόνα χωρίς προειδοποίηση.

ε) Η αρμόδια αρχή επιλέγει, σε κάθε περίπτωση μεταξύ των σταδίων που απαριθμούνται στο εδάφιο (γ), το στάδιο ή τα στάδια που είναι τα πλέον κατάλληλα για την προβλεπόμενη έρευνα.
4. Ο έλεγχος συνίσταται σε μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες πράξεις, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από τις παραγράφους 5 έως 8, σε συνάρτηση με την προβλεπόμενη έρευνα:
  - επιθεώρηση,
  - δειγματοληψία και ανάλυση,
  - έλεγχος της υγιεινής του προσωπικού,
  - εξέταση του έγγραφου και αποδεικτικού υλικού,
  - εξέταση του συστήματος ελέγχου που τυχόν εφαρμόζει η επιχείρηση και των αποτελεσμάτων που προκύπτουν.
5. α) Στην επιθεώρηση υποβάλλονται:
  - η κατάσταση των οικοπέδων, των αποθηκών, των γραφείων, των εγκαταστάσεων και των γύρω χώρων, καθώς και των μεταφορικών μέσων, εξοπλισμών και μηχανημάτων και η χρήση αυτών στα διάφορα στάδια που απαριθμούνται στο εδάφιο (γ) της παραγράφου 3,
  - οι πρώτες ύλες, τα συστατικά, τα πρόσθετα τροφίμων και τεχνολογικά βοηθήματα ή άλλα προϊόντα που χρησιμοποιούνται στην παρασκευή ή παραγωγή των τροφίμων,
  - τα ημικατεργασμένα προϊόντα,
  - τα τελικά προϊόντα,
  - τα υλικά και αντικείμενα που προορίζονται να έρθουν σ' επαφή με τρόφιμα,
  - τα υλικά και οι τρόποι καθαρισμού και συντήρησης και τα λοιμοκτόνα (PESTICIDES),

- οι χρησιμοποιούμενες διαδικασίες παρασκευής ή επεξεργασίας τροφίμων,
  - η επισήμανση και η παρουσίαση τροφίμων, και
  - τα μέσα συντήρησης.
- β) Οι ενέργειες που αναφέρονται στο εδάφιο (α) μπορούν να συμπληρώνονται, εν ανάγκη, με:
- ακρόαση του υπευθύνου της επιχείρησης στην οποία διεξάγεται η επιθεώρηση, καθώς και των προσώπων που εργάζονται για λογαριασμό της επιχείρησης αυτής,
  - σημείωση των τιμών που έχουν καταγράψει τα όργανα μέτρησης, τα οποία χρησιμοποιεί η επιχείρηση,
  - ελέγχους, οι οποίοι θα διενεργούνται από την αρμόδια αρχή, με τα δικά της όργανα, επί των μετρήσεων που έχουν πραγματοποιηθεί με όργανα μέτρησης της επιχείρησης.
6. Στον έλεγχο της υγιεινής του προσωπικού υποβάλλονται τα άτομα που κατά την άσκηση του επαγγέλματός τους, έρχονται σε άμεση ή έμμεση επαφή με τα υλικά και προϊόντα που αναφέρονται στο εδάφιο (α) (δεύτερη έως έκτη παύλα) της παραγράφου 5.
- Σκοπός του ελέγχου αυτού είναι να εξακριβωθεί κατά πόσο πληρούνται οι όροι υγιεινής, όσον αφορά στην ατομική καθαριότητα και την ενδυμασία. Ο έλεγχος αυτός πραγματοποιείται ανεξάρτητα από τις ιατρικές εξετάσεις.
7. α) Οι υπάλληλοι στους οποίους έχει ανατεθεί ο έλεγχος μπορούν να λάβουν γνώση του έγγραφου υλικού που κατέχουν τα φυσικά και νομικά πρόσωπα κατά τα διάφορα στάδια που απαριθμούνται στο εδάφιο (γ) της παραγράφου 3.
- β) Οι υπάλληλοι στους οποίους έχει ανατεθεί ο έλεγχος μπορούν, επίσης, να κρατούν αντίγραφα του συνόλου ή μέρους του έγγραφου υλικού που τους υποβάλλεται για εξέταση.
- γ) Όταν οι αρμόδιοι για τον έλεγχο υπάλληλοι διαπιστώνουν ή έχουν υποψίες για κάποια παράβαση, λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα.
- δ) Οι υπάλληλοι στους οποίους έχει ανατεθεί ο έλεγχος υποχρεούνται να τηρούν το επαγγελματικό απόρρητο.
8. α) Οι αρμόδιες για τον έλεγχο αρχές καταρτίζουν προγράμματα προβλέψεων στα οποία καθορίζονται η φύση και η συχνότητα των ελέγχων που πρέπει να διενεργούνται, κατά τακτά χρονικά διαστήματα, σύμφωνα με την παράγραφο 3, επί μια καθορισμένη περίοδο.
- β) Κάθε χρόνο, πριν από την 1η Μαΐου, το Γενικό Χημείο του Κράτους διαβιβάζει στην Επιτροπή κάθε χρήσιμη πληροφορία σχετικά με την εκτέλεση, κατά τον προηγούμενο χρόνο, των προγραμμάτων που αναφέρονται στο εδάφιο (α) διευκρινίζοντας:
- τα κριτήρια που ενέπνευσαν την εκπόνηση των προγραμμάτων αυτών,
  - τον αριθμό και τη φύση των διενεργηθέντων ελέγχων, και
  - τον αριθμό και τη φύση των διαπιστωθεισών παραβάσεων.
9. Η διενέργεια των ανωτέρω ελέγχων πραγματοποιείται κατά περίπτωση από τις αρμόδιες υπηρεσίες των Υπουργείων Οικονομικών, Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Γεωργίας, Βιομηχανίας, Ενέργειας, Τεχνολογίας και Εμπορίου και Δημόσιας Τάξης.
10. Για την αποτελεσματική διεξαγωγή του επισήμου ελέγχου τροφίμων οι αρμόδιες Αρχές, όπως ορίζονται στην παράγραφο 1 της υπ' αριθ. 764/23.11.2000 απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης, διαθέτουν ή έχουν την δυνατότητα να συνεργάζονται με επαρκή αριθμό υπαλλήλων με τα δέοντα προσόντα και πείρα ιδίως σε τομείς όπως της χημείας, της χημείας τροφίμων, της κτηνιατρικής, της ιατρικής, της μικροβιολογίας τροφίμων, της υγιεινής τροφίμων, της τεχνολογίας τροφίμων και της νομικής.⁽²⁾
- 11 α) Τα επίσημα εργαστήρια όπου διενεργούνται οι έλεγχοι, πρέπει να πληρούν τα γενικά κριτήρια λειτουργίας των εργαστηρίων δοκιμών που καθορίζονται στο Ευρωπαϊκό πρότυπο EN 45001, το οποίο συμπληρώνεται από τις τυποποιημένες διαδικασίες λειτουργίας και τη δειγματοληπτική επιθεώρηση της συμμόρφωσής τους, από το προσωπικό το επιφορτισμένο με τη διασφάλιση της ποιότητας, σύμφωνα με τις αρχές της ορθής εργαστηριακής πρακτικής αριθ.2 και αριθ.7 του

ΟΟΣΑ, όπως καθορίζεται στο τμήμα ΙΙ του παραρτήματος 2 της απόφασης του ΟΟΣΑ της 12^{ης} Μαΐου 1991 σχετικά με την αμοιβαία αποδοχή στοιχείων για την αξιολόγηση των χημικών ουσιών.

- β) Κατά την αξιολόγηση των επισήμων εργαστηρίων ελέγχων πρέπει να εφαρμόζονται τα κριτήρια που καθορίζει το Ευρωπαϊκό πρότυπο EN 45002 και να εφαρμόζονται, όταν απαιτείται, συστήματα ελέγχου επάρκειας.
- γ) Η αξιολόγηση των εργαστηρίων του επισήμου ελέγχου γίνεται από το Εθνικό Συμβούλιο Διαπίστευσης (Ε.Σ.Υ.Δ.) ή από άλλο επίσημο φορέα διαπίστευσης άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι φορείς αυτοί πρέπει να πληρούν τα γενικά κριτήρια που καθορίζονται στο Ευρωπαϊκό πρότυπο EN 45003 για τους φορείς διαπίστευσης εργαστηρίων.
- δ) Η διαπίστευση και η αξιολόγηση των επισήμων εργαστηρίων ελέγχου μπορεί να συνδέεται με μεμονωμένους ελέγχους ή σύνολα ελέγχων.
- ε) Κάθε ενδεδειγμένη παρέκκλιση σε ότι αφορά την αξιολόγηση εργαστηρίων για τον επίσημο έλεγχο των τροφίμων θεσπίζεται σύμφωνα με την διαδικασία του άρθρου 8 της οδηγίας 93/99/ΕΟΚ (ΕΕL 290/14 της 24.11.93).⁽²⁾
12. Οι μέθοδοι που εφαρμόζονται από τα επίσημα εργαστήρια, στο πλαίσιο του επίσημου ελέγχου των τροφίμων, επικυρώνονται όταν είναι δυνατόν, με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:
- Εξειδίκευση,
  - Ακρίβεια (accuracy),
  - Αξιοπιστία (precision) ή μεταβλητότητα της ενδοεργαστηριακής επαναληψιμότητας και διεργαστηριακής αναπαραγωγιμότητας (στο ίδιο ή διαφορετικά εργαστήρια),
  - Όριο ανίχνευσης,
  - Ευσαιθησία,
  - Ευκολία εκτέλεσης και εφαρμογής,
  - Άλλα κριτήρια που μπορεί να επιλέγονται ανάλογα με τις ανάγκες.
- Οι τιμές που καθορίζουν την αξιοπιστία που αναφέρεται στο σημείο (iii) πρέπει να λαμβάνονται μετά από συγκριτική δοκιμασία διενεργούμενη κατά προτίμηση, σύμφωνα με το πρότυπο ISO 5725 (αξιοπιστία μεθόδων ανάλυσης). Προς το σκοπό αυτό οι τιμές της επαναληψιμότητας και αναπαραγωγιμότητας εκφράζονται κατά τρόπο διεθνώς αναγνωρισμένο, όπως ορίζονται στο ISO 5725. Οι μέθοδοι ανάλυσης που μπορούν ομοιόμορφα να εφαρμοστούν σε διάφορες ομάδες προϊόντων θα πρέπει να προτιμώνται από τις μεθόδους που μπορούν να εφαρμοστούν μόνο σε ειδικά προϊόντα.⁽²⁾
13. Οι αρμόδιες Αρχές συνεργάζονται με τους ειδικούς υπαλλήλους που διορίζει η Επιτροπή με γραπτή εξουσιοδότηση για την παρακολούθηση και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και της ισοδυναμίας των ελέγχων στα τρόφιμα και παρέχουν σ' αυτούς την απαραίτητη συνδρομή προκειμένου να εκπληρώσουν τα καθήκοντά τους. Οι κοινοτικοί επιθεωρητές μπορούν να συνοδεύουν τους εντεταλμένους για τον έλεγχο υπαλλήλους κατά την εκτέλεση του επισήμου ελέγχου τροφίμων. Σε κάθε περίπτωση, οι υπάλληλοι των αρμοδίων Αρχών παραμένουν υπεύθυνοι για την διεξαγωγή των ελεγκτικών δραστηριοτήτων. Οι οριζόμενοι υπάλληλοι της Επιτροπής τηρούν τους κανόνες και την πρακτική που οφείλουν να ακολουθούν οι Ελληνικές Ελεγκτικές Αρχές.⁽²⁾
- 14 α) Οι αρμόδιες Αρχές παρέχουν αμοιβαία διοικητική συνδρομή στις αρμόδιες για τον έλεγχο των τροφίμων Αρχές των άλλων κρατών μελών, για όλες τις διαδικασίες επιτήρησης, όσον αφορά τις νομικές διατάξεις και τα ποιοτικά πρότυπα που εφαρμόζονται στα τρόφιμα, καθώς και σε όλες τις διαδικασίες για παραβάσεις της νομοθεσίας περί τροφίμων.
- β) Για τη διευκόλυνση της διοικητικής συνδρομής, ορίζεται ως σημείο επαφής ο Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων (ΕΦΕΤ). Το σημείο επαφής πραγματοποιεί τις δέουσες επαφές με τα σημεία επαφής των άλλων κρατών μελών, βοηθά και συντονίζει την επικοινωνία ή ειδικότερα τη διαβίβαση και παραλαβή των αιτήσεων συνδρομής. Οι πληροφορίες διαβιβάζονται είτε μέσω το σημείου επαφής ή άμεσα, όταν ενδείκνυται.

γ) Οι αιτήσεις διοικητικής συνδρομής είναι αιτιολογημένες και παρέχεται στον αιτούντα φορέα κάθε απαραίτητη πληροφορία, που θα του επιτρέψει να εγγυηθεί την τήρηση των νομικών διατάξεων και των ποιοτικών προτύπων που ισχύουν για τα τρόφιμα εντός της δικαιοδοσίας του.

Δεν παρέχονται στοιχεία που αποτελούν αντικείμενο διαδικασίας ενώπιον δικαστηρίων και δεν μπορούν να ανακοινωθούν.

δ) Όταν κατά την ανταλλαγή πληροφοριών, διαπιστώνεται ότι ενδέχεται να υπάρξει περίπτωση μη συμμόρφωσης προς την κοινοτική νομοθεσία ή τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας του κράτους μέλους παραλαβής ή αποστολής, η αρμόδια Αρχή του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου πραγματοποιήθηκε η ισχυριζόμενη μη συμμόρφωση υποβάλλει αναφορά σε εύθετο χρόνο, στην αρμόδια Αρχή του άλλου κράτους μέλους:

- σχετικά με κάθε δράση που έχει, ενδεχομένως, αναληφθεί για την ισχυριζόμενη μη συμμόρφωση και επίσης
- σχετικά με κάθε δράση που έχει αναληφθεί, συμπεριλαμβανομένων των τυχόν δράσεων για την πρόληψη της επανάληψης της ισχυριζόμενης μη συμμόρφωσης. Αντίγραφο της αναφοράς αυτής μπορεί να αποσταλεί στην Επιτροπή, κατόπιν πρωτοβουλίας είτε του διαβιβάζοντος, είτε του παραλαμβάνοντος κράτους μέλους.

Η παρούσα παράγραφος εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της απόφασης 89/45/Ε.Ο.Κ. του Συμβουλίου της 21^{ης} Δεκεμβρίου 1988 για τους κινδύνους που απορρέουν από τη χρήση καταναλωτικών προϊόντων και της κοινοτικής νομοθεσίας για τη γενική ασφάλεια των προϊόντων, όπως εναρμονίστηκε με την υπ' αριθμ. ΦΙ-503 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Γενική Ασφάλεια των Προϊόντων – Εναρμόνιση με την οδηγία του Συμβουλίου 92/59/ΕΟΚ της 29^{ης} Ιουνίου 1992» (ΦΕΚ Β' 98/19.2.96).⁽²⁾

15 α) Οι πληροφορίες που παρέχονται σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, υπό οποιαδήποτε μορφή, καλύπτονται από το επαγγελματικό απόρρητο. Σε ποινικές διαδικασίες, οι πληροφορίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο μετά από προηγούμενη συναίνεση του κράτους αποστολής σύμφωνα με τις διεθνείς συμβάσεις και συμφωνίες περί αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής σε ποινικές υποθέσεις για τα κράτη που είναι συμβαλλόμενα μέρη αυτών.

β) Σε περίπτωση που δεν μπορεί να παρεμποδισθεί η πρόσβαση στις πληροφορίες και άλλων προσώπων πέραν των αρμοδίων για τον έλεγχο των τροφίμων Αρχών, το γεγονός αυτό πρέπει να ανακοινώνεται κατά τη στιγμή της αίτησης ή κατά την ανταλλαγή των πληροφοριών μεταξύ των αρμοδίων Αρχών των κρατών μελών. Οι Ελληνικές Αρχές, εφ' όσον το κράτος μέλος παραλαβής δεν είναι σε θέση να εξασφαλίσει τη μη διάδοση των πληροφοριών, μπορούν να αρνηθούν την παροχή των πληροφοριών αυτών, εφ' όσον κρίνουν ότι συντρέχουν λόγοι επαγγελματικού και εμπορικού απόρρητου. Κάθε άρνηση παροχής πληροφοριών βάσει αυτής της παραγράφου πρέπει να αιτιολογείται.⁽²⁾

Παραπομπές

⁽¹⁾ Απόφ. ΑΧΣ 11/92, ΦΕΚ 313/Β/8.5.92, «Προσθήκη στον Κώδικα Τροφίμων άρθρου 12α «Επίσημος έλεγχος τροφίμων» σε εναρμόνιση προς την οδ. 89/397/ΕΟΚ».

⁽²⁾ Υ.Α. 34258 ΦΕΚ 355/Β/21.3.2002 πρόσθετα μέτρα που αφορούν τον επίσημο έλεγχο των τροφίμων σε συμμόρφωση με την οδηγία 93/99/ΕΟΚ. Συμπλήρωση του άρθρου 12α του Κ.Τ.